

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LX. ÉVFOLYAM • 669. SZÁM

3.

2016. MÁRCIUS

JÁNK KÁROLY

Ringató tavasz

Tárva-nyitva fönt az ég,
álmodozva zsong a fény.
Béke bolyha – int a kék.
Szállnak égi tollpihék.

LÁSZLÓ NOÉMI

Madárdal

Elfutott a csermely,
a patak utána,
folyóvá duzzadva
ért az Óceánba.

Elgurult a porszem,
a kavics utána,
sziklaszirtté növe
ért a hegy fokára.

Elrepült a szikra,
a lángnyelv utána,
tűzhányóvá nyílvá
ért a pusztaságba.

Elsuhant a szellő,
a vihar utána,
orkánná dagadva
támadt a világra.

Ellobbant a gyertya,
elroppant egy ág,
kibújt az avarból
az első virág.

KISS LEHEL

Közeledik Gergely

Lassúléptű-halkan közeledik Gergely.
Két faeper koccan: „Ideje, hogy felkelj!”

Közeledik Gergely lassúléptű-halkan,
Köpenye alatt sok angyal-írta dal van.

Lassúléptű-halkan közeledik Gergely,
Útja mentén csengve fölnevet a csermely.

Közeledik Gergely lassúléptű-halkan,
Elinal előle egy borostás vadkan.

Itt a virradat már! Mint koronát hozták.
Áldott légy, ó, áldott, égi Világosság!

Áldott légy, ó, áldott,
égi Világosság!

Ünnepén a természet és a lélek
feltámadásának hittel, örömmel
köszöntjük minden gyermek
és felnőtt olvasónkat,
barátunkat.

Gyermekkoromnak szép emléke,
Köszöntelek, Húsvétvasárnap!
Száll a szívemre égi béke
Ünnepén a Feltámadásnak.
(Benedek Elek)

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Locsoló- vers

Illatos virágok,
eljöttem hozzátok,
meglocsolak menten,
ha ti is akarjátok.
Valaki azt súgta,
hogy ebben a házban
oly szépek a lányok,
mint a tündérvárban.
Kérem, hogy örökkön-
örökké jó legyen
szavatok, szívetek,
érzékeny lelketek.
E szerény sorokkal
emígy köszöntelek,
festett pirostojást –
nem kérek egyebet.

TÓTH SÁNDOR

Aranyos Boris

Aranyos Boris, csak így hívták a faluban megboldogult nagynénémet, aki valóban aranyos volt. Ismerte a csillagok állását, a patak futását, s azt is, mikor költ a sárgarigó a kertjükben. Hány-szor megkérdezte: „Ismered-e, gyerekem, a rigó szólását? »Mit csinálsz, Ilus? Mit csinálsz, Ilus?« Hát így szól.”

Nekem mégis a Húsvétok a legemlékezetesebbek. A locsolkodó délutánok, amikor hozzájuk érkeztem. „Verset tudsz-e?” – ez volt az első mondata. Majd miután elvégeztem a locsolást – enyhe illatú rózsavízzel –, kézen fogott, és egyenesen az istállóba vezetett.

Dunna-vastag széna terült a padlón, amelyből nyulak – eleven nyulak ugráltak elő. S a nyomukban? Nos, hát a nyomukban számtalan pirostojás, hogy megszámolni sem tudtam. Aztán kiderült, csak annyi volt, amennyit nekem szánt: kettő, három. De a mozgás, a sebesség! Ezret csinált. Fölszedtem rendben, ő pedig azt mondta: „Ez a béred, de tudod-e, miért?”

Honnan tudtam volna, amit ő régóta őrzött, hogy a pirostojás valakire emlékeztet, aki meghalt, és harmadnapon feltámadt. „Ezért piros a színe – mondta –, a vére miatt. De hiszen te még nem voltál elsőáldozó...”

Persze, hogy nem voltam a hat évemmel, s mire odakerültem, nagynéném sem hiányzott mellőlem. Letérdelt az oltár előtt, imádkozott, majd szelíd mosolygással rám nézett. Biztatás volt a szemében, öröm, remény. Talán akkor sejtettem meg, miért hívják őt Aranyos Borisnak.

Mennyire szerette a családját, gyerekeit! Jóanyám szíve dobogott benne, az ő testvére volt...

Tavaly kinn jártam a temetőben, ahol nyugszik. „Ősöd ő is – mondta valaki –, a te ősöd, akit el nem felejtetsz...” Hátranéztem, senkit sem láttam, de mellettem a hang folytatta: „Mit gondolsz, mi a felejtés? Egy kicsit az önmagad feladása. Családod: fa, amelyen sok levél termett és terem. Ha megtagadod ezt a fát, hát ember sem vagy. Pedig neked van lelked...”

Nem lettem ideges, hanem szépen, rendben átgondoltam mindent.

A nagynéném, aki templomba járó aszszony volt, nekem csak jót hagyott szívével, szavával. Nem láttam tőle mást, csak szepet, nemeset. Nem kaptam tőle mást, csak szeretetet. Hányféle története van a szeretetnek? – gondoltam. – Csak azok-e a hősei, akiket a hőseinek neveznek hivatalosan...? Istennek annyi a szentje, és hányan nevezve sincsenek! Nem baj. Attól még szentek, a szeretet hősei.

Így játszottam a szavakkal, miközben kismadár röppent a nagynéném fejére, és dalba kezdett. Úgy éreztem: egy angyal küldte. Vagy inkább ő? Pirostojás helyett, Húsvét közeledtén...

Családfa

Mit gondolsz, mi a felejtés? Egy kicsit az önmagad feladása. Családod fa, amelyen sok levél termett és terem...

Vajon tudod, hány levél terem a te családfádon? Többször biztattunk már, hogy kutasd, ismerd meg családod, szülőhelyed múltját. Nincs izgalmasabb, mint fényképeket, történeteket gyűjteni szüleid, nagyszüleid, dédszüleid életéről. Ne feledd: gyökerek nélkül kidönti a szél a fát, a családot, sőt a nemzetet is.

Mátyás Erzsébet tanító néni volt osztálya a szászrége-ni A. Maior Iskolában családkoszorút készített. Ez itt Bakos Imola családja.

A segesvári negyedikesek Dragomirescu Viola tanító néni biztatására albumba gyűjtötték családjuk régi fényképeit, persze nevekkkel és érdekes életmesékkel együtt.

Az égtájak őrei

Reggel Fu Cáng jujubás gyömbérteát és mocsit szolgált fel vendégeinek.

– Egyetek, igyatok! Mi utatok következő állomása?

– Az égtájak őreihez megyünk, a világ tetejére – felelte Long a mocsit majszolgatva.

– Ezt a kis rubinkövet Boldizsárnak ajánlódokozom, hogy rám emlékezzen – mondta Fu Cáng átnyújtva a kisfiúnak a frissen csiszolt ékkövet.

– *Szie-szie* – köszönte meg Boldizsár az ajándékot.

A két barát elindult. Sűrű lombhullató erdőn vágtak át. Egy tisztás sarkában forrást találtak. Amíg ittak, pihengettek, különös állat tűnt fel: a szőre tarka volt, a teste karcsú, akár a szarvasé, patája a lóé, homlokából hosszú szarv ágaskodott előre.

– Ő Tyhi-Lin, az egyszarvú – suttogta Long. – Ritkán mutatkozik az emberek előtt, de te jótetteiddel kiérdemelted, hogy megpillanthasd.

– Úgy jár, mintha nem érintené lábával a földet – csodálkozott a kisfiú.

– Nem is érinti, hogy ne tapossa le a füvet, a bogarakat. Senkinek, semminek nem akar ártani. Szarva hegyét is vastag bőr fedi, hogy fájdalmat ne okozzon. Nem is élő fűvel táplálkozik, hanem varázs-növényekkel.

A két barát egy ideig még figyelte az egyszarvút, aztán felpöbltek, és pár percen belül a magas hegy tetején voltak: nagy, kör alakú, színpompás fennsík kellős közepén. Előttük csillagpalota magaslott. Ahogy földet ért a lábuk, tekintélyes méretű, arany-

sárga földigiliszta jelent meg a palota ajtajában.

– Ő Tyhiu Jiu, a középpont, a „középső” égtáj védelmezője – mondta Long Boldizsárnak.

– Üdvözlét az érkezőknek! – köszönt barátságosan a földigiliszta. – Kerüljetek beljebb. Long gyakori vendég nálam, de téged – mutatott Boldizsárra – most látlak először. Nem egyedül vagyok, ember-származású barátaimmal, a kínai császárokkal lakom a palotámban. Valaha csak látogatóba jártak hozzám, ám mióta elűzték a Földről őket, hozzám menekültek.

– Bemutatom a barátomat, Boldizsárt. Ő sem akárkik, az utóbbi napokban többszörösen kiérdemelte nemzetségem tiszteletét – közölte Long büszkén a földigilisztával.

– Örömmel hallom. Hát akkor gyertek utánam!

A csillagpalota hatalmas, kör alakú termének kupoláján csillagok fénylettek. Szabályos távolságban négy kristályüveg ajtó nyílt a kinti térre. A terem közepén aranytrónus emelkedett. Erre kúszott fel a földigiliszta. Körülötte sárkány-trónokon a kínai császárok üldögéltek.

– Barátaimmal azt találtuk ki – szólt a földigiliszta vendégeihez –, hogy egymás szórakoztatására császárságuk történeteiből mesélnek. Boldizsár – fordult a kisfiúhoz –, gyere, tárjuk ki a kristályajtókat. Megmutatom a körülöttem fekvő birodalmakat. Ez a fennsík, melynek középpontjában lakom, olyan, mintha egy megelevenedett, négybe osztott pizza volna. A négy szeleten helyezkedik el a négy égtáj a négy évszakkal. Ez a körszelet itt előttünk Észak, Úi Kui, a Fekete Teknős birodalma, a tél hazája.

– Csupa hó és zúzmara, távol jéghegyek csúcsa fénylik. Kár, hogy nem hoztunk szánkót magunkkal – sajnálkozott Boldizsár.

A hatalmas, fekete teknősbéka méltóságteljesen lépkedett a hómezőn.

– Ilyen óriási teknőcök is vannak a világon? Akkora, mint a Parlament kupolája – mondta csodálkozva a kisfiú.

– Bizony-bizony. És nagy hatalommal bír – újságolta a földigilisza. – Ő hozta felszínre páncélján a bölcsességet a mindentudás óceánjából. Azóta, aki ért hozzá, páncélja mintázatából ki tudja olvasni a világmindenség titkait.

Boldizsár szeretett volna valami titkot kiolvasni a mintázatból, de Long jelezte, hogy tovább kell indulniuk.

– Keletre van a tavasz otthona, azaz Tyhing Long, a Zöld Sárkány birodalma – mutatott a jobbra levő ajtón át feltárulkozó körszeletre a földigilisza. – Itt minden üdezőld és friss. Tyhin Long a virágzó cseresznyefaligetben teázik éppen.

A kisfiú jó nagyokat szippantott a virágzó fák illatából.

– Itt, a fekete teknőssel szembeni körszeleten Dél van, Föng Huang, a Vörös Főnix birodalma, a nyár lakhelye – mondta Tyhiu Jiu a kisfiúnak, miközben a harmadik ajtóhoz lépett.

Boldizsár pipacsokkal, búzavirággal tarkított, aranyló búzatáblát látott maga előtt. Közepén páva méretű madár sétált. Tollazata díszes, királyi volt.

– A fészke a búzatábla mögötti cinóberbarlangban van – mutatott a távolba Long.

– Ez a körszelet pedig Nyugat, Páj Hú, a Fehér Tigris birodalma – kúszott a negyedik ajtóhoz Tyhiu Jiu. – Itt tanyázik az ősz. Nézd, milyen színpompás, illatos. A Fehér Tigris ott fekszik avar-vackán, a vadalmafa árnyékában. Termetre akkora, hogy elefántnak is beillene.

Boldizsár arra gondolt, hogy mekkora riadalom lenne, ha elvinné magával a fehér tigrist a játszótérre.

– Most pedig a segítségeket kérném – fordult Boldizsár és Long felé a földigilisza. – Le kellene mérni az égtáj-szeleteket. Mindeniknek egyformának kell lennie,

hogy egyik évszak se uralkodhasson a másik rovására. Én nem mozdulhatok ki a középpontból egy pillanatra sem, mert ha megteszem, kifordul a világ önmagából. A császárok nem valók erre, ők csak le-tűnt dicsőségükkel foglalkoznak.

Boldizsár és Long sokáig méricskéltek.

– Nem egyformák. A Főnix szelete sokkal nagyobb, mint a két szomszédjáé – összegezte a kisfiú az eredményt.

– Egy ideje folyton ez van. A Vörös Főnix szedegetés közben a tavaszba és az őszbe téved, magával sodorva a nyár hevét – panaszkolta Tyhiu Jiu.

– Ez okozza a felmelegedést – döbönt rá Boldizsár. – Állítsunk kerítést, hogy a madár ne léphessen ki a helyéről – ajánlotta.

– Nem is rossz ötlet – morfondírozott a sárkány. – Üssünk cövekeket a földbe, és feszítsünk közéjük zsineget.

Nekiláttak a munkának. Kimérték pontosan a Főnix részét, cövekeltek, zsineget húztak. Az ősz- és a tavasz-szeletek újra kiteljesedtek.

A munka végeztével leültek Tyhiu Jin és a császárok közé, és tekintetükkel kedvük szerint hol egyik, hol másik évszakban időztek.

TÜZHELYEDET SEPERD BÉ

*Este jó, szürkül bé, tűzhelyedet seperd bé,
Mert nem tudod, ki jön bé, egy szép legény döndül bé.*

**Mit jelent:
háztűznézőbe
megy?**

Bizony megnézte a legény, hogy tiszta-e a tűzhely. De nemcsak az eladó lányok, hanem a régi magyar faluban minden rendes háznál összeseperték a hamut, a szemetet a napi munka végeztével. Tiszták voltak és rendezettek kívül-belül, bár ez a tisztaság nehezen hasonlítható össze korunk porszívós, mosógépes, zuhanyozós, százféle tisztítószerrel és piperecikktől illatozó tisztaságával.

Amiről Húsvét-váró márciusi és majd az áprilisi mesém szól, őseink takarítási, tisztálkodási szokásai nem hozhatók vissza mai életünkbe, mégis tanulságosak, mert természetesek, egészségesek és környezetkímélők voltak.

Tudom én, hogy lassúbb és fáradtságosabb kézzel, házi eszközökkel, szerekkel tisztaságot teremteni, de a természet segítségért kiált: elpusztítjuk földünket, jövőnket, ha „könnyen, gyorsan” jelszóval tonnaszám fogyasztjuk a vegyszereket, a műanyag edényt, csomagolóanyagot, a papírzsebkendőt, az eldobható pelenkát.

Olvasd csak, hogyan sikáltak tisztára Húsvét előtt a hajdani asszonyok házat, ruhát, testet-lelket. Tanulj tőlük, talán egyszer még hasznát veszed.

Mekkora cirkusz ma a meszelés, és milyen ritkán szánjuk rá magunkat! A régiek évente kétszer is meszeltek. Az asszonyok, lányok Húsvét előtt és az őszi betakarítás végeztével mindent kihordtak a házból. A bútort lemosták, esetleg úrafestették, s míg minden szellőzött, a vályogfalak tapasztását agyaggal kijavították, majd oltott mésszel, szőrből, tippanfűből házilag készített meszelővel kívül-belül hófehérre meszelték, vagy még régebben híg, agyagos sárral újrámázták. Ezzel tisztították, fertőtlenítették, szépítették. Igaz, nekik a miénknél kisebb házuk, kevesebb bútoruk, holmijuk és nagyobb családjuk, tehát több dolgos asszonykezüik volt.

Fiúk, jártatok már *csüördögölőt*? A székely férfitánc eredetileg az új ház, a csűr frissen hordott földjének simára, keményre taposását, döngölését jelentette. Más vidékeken *taposóbál*, *dürüzgölő*, *dübögő*, *tapodó* volt a neve. „Feltörölöm a földet” – mondjuk ma is, pedig deszka, csempe, parkett a padlónk, de nyelvünk őrzi még a földes szobák, konyhák emlékét. A meszelés után ezeket is felásták, döngölték, pelyvás, lótrágyás sárral megtapasztották, és trágyalé vagy sovány tej és híg agyag keverékével felmázolták.

Sepertem eleget, sej, haj, seperje már más is... A ház földjét naponta, az udvart, az utcát szombatoként separték tisztára az asszonyok. Seprés után nyáron vizet, télen homokot hintettek a földre szép mintásan (*vizes nyolcas, vízvirág, homokrózsa, homokhullám*). Ne szörnyülködj, és ne szaladj a porszívóért, mert ez a gondozottság jele volt, frissített, portalanított, a cipőről lehulló sarat is könnyebb volt a homokkal együtt felseperni.

Nincsen fája, sem hamuja, hogy az ingem megszapulja... Dédanyáink fa mosóteknőben, kézzel és hullámos felületű dörzsölővel, háziszappannal mostak. A szappant Húsvét előtt főzték nagy üstben az egész télen át gyűjtött hulladék zsírból, faggyúból és lúgból, azaz sziksó (szóda), hamu és mészhézagból. A lúg tetejére kicsapódott folyékony szappant farekeszekbe merték, a mestergerendán jól kiszáritották. De ez már „modern” mosásnak számított. Régesrég *lúgozták, párolták, szapulták* a szennyest. (Dörzsölni nem is lehetett volna a vízben elnehezülő gyapjúszőttest, keménnyé váló vászonneműt.) A ruhát nedvesen *lúgzókádba (szapusajtárba)* rakták, a tetejére durva szövésű vászonba, *lazsnakba* hamut tettek, és forró vízzel leöntötték. A lúg átjárta a ruhát, s a kád alján levő lyukon keresztül egy dézsába folyt. Ezt ismét felforrósították, s a hamura öntötték. Így ment ez egész napon át.

Hihetetlennek tűnik a hővel, lúggal való tisztítás még ősibb módja: a vásznat nedvesen fahamuba forgatták, majd szalmába takarva napokra a trágyadomb meleg belsejébe ásták, vagy teknőben forró kemencébe tolták.

A lúgos szapulás után a vízparton kövön, deszkán, mosószéken *sulyokkal* addig csapkodták, és mártogatták tiszta vízbe a ruhát, míg a szürke lé ki nem tisztult belőle.

A mosáshoz számos hiedelem fűződött. Ünnepnapokon és pénteken tilos volt mosni.

Ne hidd, hogy a *szénvasaló* ősi munkaeszköz. Régen nem vasalták, hanem mángorolták a vásznat: nyújtófára tekerték, és bordás, nyeles falappal, a *mángorlóval* görgették, hogy simuljon. A művészien kifaragott sulykot, mángorlót jegyajándékként adta mátkájának a legény.

Kisleány szoknyája térdig föl van hajtva, Mivelhogy ruhákat mos a friss patakba’.

Ki ez a kisleány, ki írta az elbeszélő költeményt, és mi a címe?

Vajon összefügg-e súly és sulyok szavunk jelentése?

Mire mondják: elveti a sulykot?

Húsvét szombatjára frissen, tisztán ragyogott a ház, az udvar, az ing és a kötény, estére megsült a bárány, a kenyér, a kalács, megfőtt a sonka, a hagymahéjas pirostojás. Már csak a mosakodás maradt hátra, hogy tiszta arccal, szívvel köszönthesse gyermek és felnőtt a feltámadt Megváltót. Áprilisban folytatom mesémet.

Zsigmond Emese

Havonta
3 díjat!

Decemberi megfejtések: 1. orsó, 2. gereben, fésű, léhelő, vasecset, 3. motolla, fonalgombolyító, tekerőlevél, 4. rokka, fonókerék, csüllő, 5. guzsaly, 6. tiloló, tiló, téplő, kendertörő.

Nyertesek: Kécz Tímea, Szatmárnémeti; Ferenczi Katalin, Gyergyószentmiklós; a szatmárnémeti V. Lucaciu Iskola IV. C osztálya.

ARANY JÁNOS

Nemzetőr-dal

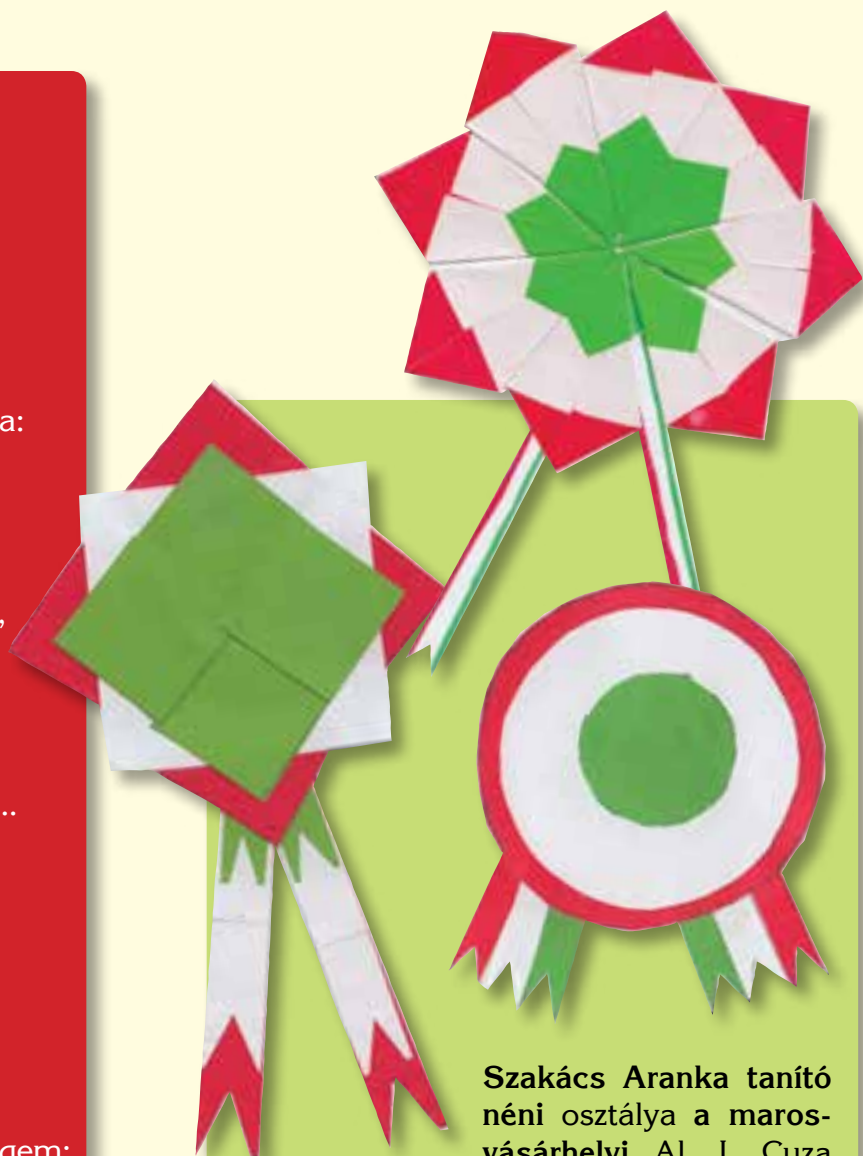
Süvegemen nemzetiszín rózsza,
Ajakamon édes babám csókja;
Ne félj, babám, nem megyek világra:
Nemzetemnek vagyok katonája.

Nem kerestek engemet kötéllel;
Zászló alá magam csaptam én fel:
Szülőanyám, te szép Magyarország,
Hogyne lennék holtig igaz hozzád!

Nem is adtam a lelkeket bérbe;
Négy karajcár úgyse sokat érne;
Van nekem még öt-hat karajcárom...
Azt is, ha kell, hazámnak ajánlom.

Fölnyergelem szürke paripámat;
Fegyveremre senki se tart számot,
Senkié sem, igaz keresményem:
Azt vegye hát el valaki tőlem!

Olyan marsra lábam se billentem,
Hogy azt bántsam, aki nem bánt engem:
De a szabadságért, ha egy íznyi,
Talpon állok mindhalálig vívni.

**Szakács Aranka tanító
néni osztálya a maros-
vásárhelyi Al. I. Cuza
Iskolában hajtogatott, ra-
gasztott egyszerűbb és bonyolultabb ko-
kárdát is. Válasszatok közülük!**

Tuzson Róbert,
Kézdiszentkereszt

Péter Márton,
Kőhalom

László Anita,
Visa

Március 15-e a magyar szabadság ünnepé

Kiss Helga Mónika,
Lőrincréve

Kiss Edvin Roland,
Marosvásárhely

Mintha subaszőnyeg lenne, de nem
szálanként hurkolták, hanem sok-
sok apró bojtból bogozták a kokárdát **Portik-Órás Ildikó**
tanító néni kisdíákjai a **gyergyószentmiklósi Kós Károly**
iskolában.

DÖME ZSUZSA

Történelmi pillanat

Vasvári Pál szava zengett:
ékszer, kupa, kehely csengett,
pórnép adakozott s nemes
megmenteni a nemzetet.

Feneketlen kincsesláda:
arany, ezüst az aljába',
selyemszállal szőtt dolmánya
hercegeknek, ló málhája,

több vég vászon és ereklje,
posztó, egy kép keretezve –
féltve őrzött, megkönnyezte,
aki oda beletette.

Lisztet, lovat vagy abrakot,
ki ezt, ki azt, de mind adott,
s akaratlan ránk is hagyott:
megőrzendő pillanatot.

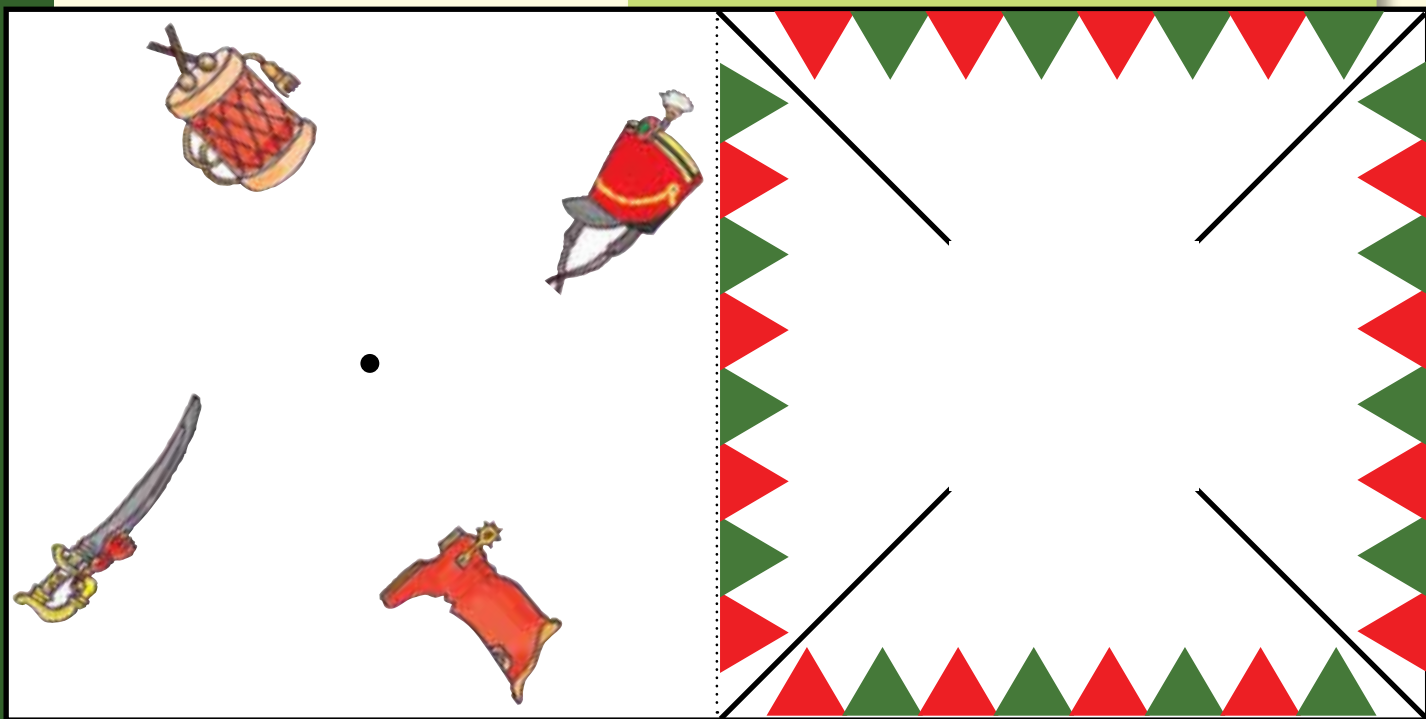
1848

Lukasak Zita,
Nagyvárad

Nem könnyű, de az eredmény oly szép, hogy megéri elbámultni az origami kokárdával – üzenik **Török Mária tanító néni** negyedikesei a **csíkszeredai Petőfi Sándor Iskolából**.

A vastag vonal mentén vágd körbe a téglalapot, a szaggatott vonal mentén hajtsd kettőbe, ragaszd össze. Vágd be a négy, átlós vonal mentén, majd a sarkokat hajtsd középére. Rajzszeeggel tűzd egy pálca végére úgy, hogy könnyen forogjon.

Borbándi Örs,
Magyarlapád

Albert Eszter,
Körösfő

Czikó Kamilla,
Csíkszentgyörgy

A kolozsvári **Kassay-ikrek**,
Ákos és **Barnabás** huszár-
nak öltöztek a Bóbita játszó-
ház farsangi bálján. Csákóju-
kat maguk készítették, az
ágyú alapja egy guruló bevá-
sárlótáska.

Kelemen Sarolta,
Marosvásárhely

PETŐFI SÁNDOR

1848. Március 15.

Részlet

Magyar történet múzsája,
Vésőd soká nyugodott.
Vedd föl azt, s örök tábládra
Vésd föl ezt a nagy napot!

Csattogjatok, csattogjatok
Gondolatink szárnyai,
Nem vagytok már többé rabok,
Szét szabad már szállani.

Szabad sajtó!... Már ezentúl
Nem féltetek, nemzetem,
Szívedben a vér megindul,
S éled a félholt tetem.

Ott áll majd a krónikákban
Neved, pesti ifjúság,
A hon a halálórában
Benned lelte orvosát.

Föl, a szabadság nevében,
Pestnek elszánt ifjai! –
S lelkesülés szent dühében
Rohantunk hódítani.

S te, szívem, ha hozzád férne,
Hogy kevély légy, lehetnél!
E hős ifjúság vezére
Voltam e nagy tetteknél.

Egy ilyen nap vezérsége,
S díjazva van az élet...
Napoleon dicsősége,
Teveled sem cserélek!

BALASKÓ JENŐ

Üveg- cserepek 1848-ból

Gigi nagyon szép lány volt, csodálkozó, zöld szemét, hosszú, szőke haját mindenki csodálta, pedig még alig múlt tízéves.

Nagy izgalomban élt az utóbbi napokban. Fiatal katonák költöztek kúriájukba: az udvar végében lévő személyzeti házacskába közhuszárok, a pajtába kötött lovaik közelébe, az udvarház szobáiból pedig egyet a tiszteknek engedett át Gigi apja, az öreg Hummel, az osztrák származású magyar köznemes úr. A tisztek lehetnek négyen-öten, igen gondterhelten tanakodtak, vagy szótlánul néztek maguk elé. Gigi látta, hogy lóra kapnak, és elvágtatnak, majd kis idő múlva még gondterheltebben térnek vissza.

Egy fiatal főtiszt volt közöttük a legszomorúbb. Gigire is hatott ez a szomorúság, amint a főtisztet leste a szomszéd szobából: sokszor órákon át állt az ablaknál, farkasszemet nézve a havas tájjal, rezzenéstelen, hidegen vizsgálódó kék tekintettel. Szép, magas ember volt, egyenes tartású, kemény, és bár tábornoki rangban volt, mégis őrnagyi atillában járt-kelt. Gigi apja ezt nem értette: ha valaki ilyen fiatalon tábornok, miért jár elnyűtt őrnagyi gúnyában?

A tábornok elmélyülve az egész asztalt betérítő térképet nézte, majd táskájába nyúlt, egy vászonzacskóból színes üvegcserepféléket vett elő, és azokat a térképen

ide-oda rakosgatta, tologatta. Ekkor a leskelődő Gigi véletlenül megkoccantotta fejével a szobaajtó üvegablakát, a tábornok észrevette, és egészen váratlanul elmosolyodott. Gigi nem tudta elképzelni, hogy ez a szomorú, kemény ember mosolyogni is tud. A tábornok felállt, kinyitotta a szobaajtóját, behívta Gigit, leültette az asztalhoz, és halk magyarázatba kezdett:

– Látja, kisasszony, ezek a szép piros üvegdarabkák egy-egy magyar huszárszázad, a zöldek a gyalogszázadok, a kékek egy-egy ágyúüteg. A sárga üvegdarabkák az osztrák lovasság, a barnák a gyalogság, a feketék az ő ágyúik. Windischgraetz osztrák herceg két napja megindította támadását ellenünk, a magyar szabadság ellen. Majdnem reménytelen a helyzetünk: fele annyi erővel rendelkezünk, mint ő, de ez a fele erő is nagyon képzetlen még, és rosszul van felszerelve. Ami a legveszélyesebb: nagyon kiterjedt arcvonalat kell védenie. Hátrálnunk kell, valahogy úgy, hogy közben megerősödjünk, és időt nyerjünk. Sokszor azt hiszem, hogy rajtunk már csak az imádság segít, de ismerem azt a kitűnő mondást is: segíts magadon, az Isten is megsegít. Érti, ugye? Az Isten csak annak segít, aki mindent megtesz, ereje megfeszítésével, hogy elérje célját, és akkor Isten akaratával találkozik. A mi célunk pedig a legszebb cél a föld kerekén: egy kis nép

nagyszerű és igazságos harcát képviseljük egy túlerővel szemben, melynek célja biztosan nem tetszik Istennek. A tábornok megállt, újból a térképre nézett, a térképen csillogó üvegcserepekről pedig Gigi csillogó, zöld szemébe, ahol mintha egy könnycsepp is csillogott volna. Akkor a tábornok összeszedte a színes üvegcserepeket, és a következőket mondta:

– Kedves kisasszony, nemsokára Karácsony lesz, engedje meg, hogy ezeket az apróságokat magának ajándékozzam, hogy ne feledje a hazájukért küzdő honvédeket, akik most nagy megpróbáltatás előtt állnak. Imádkozzon értük!

Gigi félénken kinyújtotta a kezét, és a tábornok belecsilingeltette a sok színes üvegcserepet. A kislány még hosszú ideig állt ott, megbabonázva a rideg hadfitól, akinek arcáról eltűnt az iménti kedvesség.

Az ajtó kivágódott, bedőlt a kinti nagy hideg, és a töméntelen hóviharból néhány pelyhecske is. Egy huszártiszt csapta össze bokáját, és szalutálva jelentette:

– Görgey Artúr tábornok úrnak jelentem, hogy az indulásra minden készen áll!

– Köszönöm! Indulhatunk!

Kinn az udvaron már várta kísérete. Az öreg Hummel kezét rázott a tábornokkal, sok szerencsét kívánva neki. Gigi szinte megbénulva állt egy oszlop mögött, összeczárt markában a színes üvegcserepekkel, a két hadsereggel, amelyekből az egyiket ez a fiatal, szomorú tábornok vezényli, és akikért ő imádkozni fog. De most világosodik meg benne, hogy miként próbálja ki a térképen az ütközetet a tábornok, ha a színes üvegdarabkákat neki adta? Előbújt az oszlop mögül, de

abban a pillanatban kiugrattak a huszárok az udvarházból, szinte porzott a hó utánuk. Gigi pedig rohant, rohant, és ahogy a torlán kifért, ordított:

– Tábornok úr! Várjon! Tábornok úr!

A kis csapat már eltűnőben volt, de Gigi még mindig szaladt, amíg el nem botlott egy buckában. A színes üvegdarabkák szétgurultak a hóban. Kétségbeesésében sírva fakadt. Hangosan és tehetetlenül..., de amint felemelte fejét a távozó katonák után, úgy látta, hogy a hideg tekintetű tábornok megfordult, és fehér tollas fekete Kossuth-kalapját hosszan lengette, mintha neki integetett volna.

DERÜLJ, DERÜLJ!

BALÁZS TIBOR

Farkascsárda

A csárdába a farkas nagy peckesen beállít, rohan a bárány-pincér, megkérdezi, mit áhít:

– Csalánleves van mára nagy sebbel-lobbal főzve...
– Csalán, csalán, de megvan-e jól kecskézve és őzve?!

– Bárányozva talán, de látja uraságod, bárányfelhőt manapság nehéz csalánhoz vágnod...

– Hát azt hiszed, hogy én is a fellegekben járok, s a bárányhús helyett bárányfelhőt zabálok?!

És ki állíthatná meg sértett farkas-dühét, csupán mi, hogyha rögvest lezárjuk e mesét...

BALÁZS IMRE JÓZSEF

A reggeliző

Én vagyok itt a reggeliző.
Csak rám néznek, s így szólnak: Ez ő!

Reggelizőből van még három,
De csak én tűntem fel még a láthatáron.

Nem csoda, ha mindenki így felismer,
S most ismerkedem én is – a reggelimmel.

BALAJTHY FERENC

Pléhtehén

Almatorta a sünöknek,
Nyulaknak répacipó,
Zabpehely a kiscsikónak,
Fűszószt vár a víziló.

Csontleves a kiskutyáknak,
Krokodilnak húspogácsa,
Aranyhalnak bolhabomba,
Sóskamártást kap a kácsa.

Légygaluskát eszik a pók,
Banánsalátát a majom,
Mézes-zserbót a bocsnak,
Halászlét cápának adom!

A cicáknak friss madártej,
Kecskéknek töltött káposzta,
Kismalac puliszkát egyen,
Tyúkok búzát meghámozva!

Mogyorós csokit a mókus,
Sajtos tálat kér az egér.
Ki mit akar, megkaphatja,
De mit egyen a Pléhtehén?!

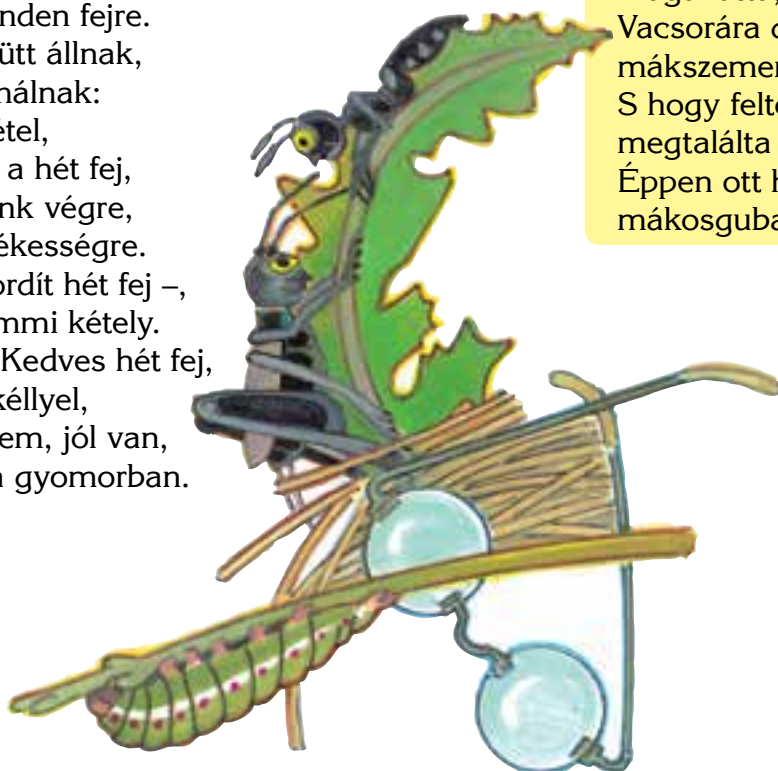

MARKÓ BÉLA

Sárkányéhség

Reggel füstölög, délben lángol,
s estére már kikel magából.
Még álmában sem nyugszik hét fej,
egy-egy füstfoslányt felpöfékel,
arra vár mind, hogy majd a másik
elalszik végre, nem parázslik,
s övé lehetne csak a préda,
ha nem egyéb, hát sárgarépa.
Egy-két lépésre van a konyha,
hogya tehetné, kisonna,
ám semmiképpen sincs mód erre,
egy testet varrtak minden fejre.
Együtt ülnek, és együtt állnak,
habár külön is reklamálnak:
ki dönti el, jöjjön az étel,
tüzet okád már mind a hét fej,
ki itt a főnök, döntsünk végre,
így juthatunk csak békességre.
Ki legyen? Én, én – ordít hét fej –,
én, én, csakis én, semmi kétely.
De szólnak lentről: – Kedves hét fej,
felér az egész egy fekéllyel,
főnökök vagytok, értem, jól van,
de itt dől el minden a gyomorban.

TÓTH ÁGNES

Mákszem

– Egy életem, egy halálom,
mákszemem most megtalálom –
szólt a hangya dérrrel-dúrral,
s összefutott tücsök úrral.
– Nocsak, nocsak, hova-hova
oly rohanva, hangya koma?
– Keresem a mákszememet.
– Mért nem tesz fel pápaszemet?
Azzal talán jobban látna,
s nem taposna tücsöklábra.
– Igaza van, ön csupa ész,
eddig azt hittem, csak zenész.
Felteszem a pápaszemem,
s úgy keresem a mákszemem.
Ígérem, ha megtalálom,
vacsorára invitálom.
– Jól van – bólintott a tücsök,
addig én itt lecsücsülök,
s ha megglelte, szóljon nyomban,
addig húzom pianóban.
És a hangya csak kereste
pápaszemét, de nem lelte.
A tücsök meg húzta, vontá,
aztán felnézett, s azt mondta:
– Szemüvegét ne keresse,
homlokán volt egész este.
– A nemjóját – szólt a hangya –,
maga látta, és csak hagyta?
Vacsorára dehogy hívom,
mákszememen sose hízzon!
S hogy feltette pápaszemét,
megtalálta a mákszemét.
Éppen ott hevert előtte,
mákosguba lett belőle!

Itt a tavasz!

Mit varrsz? Papucsot? Dehogysis!
Puha babazsákot sző a függőcinke

Kisköpe

Melyik madár nem épít saját fészket, hanem tojásait énekesmadarak fészkébe csempészi, rájuk hárítva fiókái kiköltésének és felnevelésének minden gondját-baját?

Decemberi megfejtések: Rudolf, a rénszarvas, Donner, a lusta rénszarvas, Kázmér, a rénszarvas, Repülj a csillagokig (Niko), A Mikulás Karácsonya, Bagoly bácsi meséi, A Mikulás és a rénszarvasok, Karácsony Artúr, A varázslatos fogtündér, Dér Jankó, Jégvarázs, Kilenc kutya Karácsonya.

Nyertések: Prázsmári Balázs, Sepsiszentgyörgy; Török Nikolett Barbara, Zilah; seprődi olvasóink.

**Havonta
3 díjat!**
Sorsol.mta.hu

– Nyitni kék! Nyitni kék! – kiabálja torkaszakadtából a faágon hintázó széncinke.

Hát persze, hogy nyitni kell! Szélesre kell tárni az ajtót a tavasz előtt. Bizony lejárt már a tél ideje, lassan visszaszorul északi hazájába. Megjöttek a déli „hófaló szelek”, vidám vízerecskék szaladnak szerteszét, és az avar alól kidugta fehér csengettyűjét a hóvirág.

Sorra hazaérkeznek költöző madaraink, ki-ki a maga „menetrendje” szerint. Érkezésük hónapokig elhúzódik, és fajonként változik.

Az apagólya már márciusban megérkezik, ott kelepel régi fészkén, ami tatarozásra szorul, de idejében elkészül, hogy bölcsőül szolgáljon a tojásoknak, majd a fiókáknak. Hamarosan a párja is megjön, de nem biztos, hogy a tavalyi „feleség” az. A nőtények ugyanis szemlét tartanak a fészek és gazdája fölött, s kiválasztják a nekik leginkább tetszőt, hogy ebben az évben együtt neveljék fel a fiókákat.

Erdőn-mezőn nagy ilyenkor a sürgés-forgás, minden madárfaj a neki megfelelő helyet és építőanyagot választja ki fészke számára.

A fészek készülhet gallyacskákból, mohából, levelekből, sárból. A „varrófonal” növényi rost, esetleg pókfonal. Szerszámként a madár csőre szolgál, ami csipesz, véső, sőt vakolókanál is. A tollas építőmesterek csodálatos szakértelemmel buzgólkodnak, hogy a lehető legrövidebb idő alatt elkészüljenek a sürgető feladattal. Bármiből, bárhogyan készül a fészek, a fő, hogy betöltse rendeltetését: a tojások, a fiókák védelmét.

A fészekrakást nem kell tanulni, a madár ösztönösen „tudja”, hogy hová, miből és hogyan kell a fészket elkészíteni.

Eresz alatt, szalmával, növényi rostokkal kevert sárból készül **a füstifecske** „otthona”.

Valóságos műremek erdeink apró madarának, **a sárgafejű királykának** a fészke. Több mint ezerszer repül építőanyaggal a csőrében a készülő fészkekhez, és azt több tízezer mohaszálacskákból és többszáz tollacskákból építi fel, majd pókhálófonallal erősíti meg olyan ellenállóvá, mintha posztóból lenne.

Nem kevésbé művészi **a függőcinke** víz felett himbálózó, vékony ágacska végére erősített, teljesen zárt fészke.

Sok madár az odút részesíti előnyben. Énekesmadaraink közül odúban fészkelnek a cinkék,

seregélyek, légykapók, rozsdafarkúak. Ezek a kis madarak „készen álló” odúkat választanak ki maguknak, amiket aztán mohával, fűvel, tollpihével bélelnek ki.

A **harkályok** igazi ácsként maguk vésik, tágítják, alakítják ki az odút.

A **baglyok** is többnyire odvakban fészkelnek, de nem vetik meg az emberi települések nyújtotta lehetőségeket sem, néha padlások, tornyok zugaiba rakják fészkeiket.

A **mezei verebek** az „albérletet” kedvelik, nagy ragadozó madarak fészkének ágai között vernek tanyát. Itt biztonságban vannak, hiszen a „nagyurak” nem szoktak fészkeik közvetlen közelében vadászni, és más ellenség sem meri megközelíteni a ragadozó madarak fészket.

BITAY ÉVA

A búbosvöcsök fészke
vízen ringó tutaj

Mit gondolnak...

a fecskefiókák? A legréfrább ötleteket közöljük.

A nádirigó összefogott nádszálak
közé, a magasba építi fészket

MIT GONDOL A KUTYA?

A decemberi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Szóljatok, ha lesz egy üres állás a Mikulás rénszarvasfogatóban.
- Vajon eljátszhatnám Rudolf szerepét?
- De az orromat akkor sem engedem kifesteni.
- Bolonddá tesztek ebben a maskarában, lám, rénkutya lettem!
- Ha rénszarvas leszek, játszotok velem?
- Lejárt a Mikulás, s én úgy unatkozom...

- Elvesztettem a fületem, megver gazdim érte, megtaláltam a rénszarvam, most vigadnék véle.
- Vajon van csont a Mikulás zsákjában?
- Lefokoztak: házőrzőből színész lettem.

Csenteri Kata, Budai Beatrix Nóra,
Marosvásárhely; **Ferenczi Katalin,**
Gyergyószentmiklós; **Török Nikolett,** Zilah;
Tőtös Petra, Szilágysomlyó; **Demeter Hunor,**
Seprőd; **Kécz Tímea,** Szatmárnémeti;
a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E;
a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola II. B
osztálya; a szamosardói V.;
a székelyvéckei IV. osztály

Kvak a parajdi lepkeházban

Szervusztok, kicsi cimboráim!

Ugye ti is vártátok a tavaszt? Pillangók ugyan még nem röpködnek a mi tájainkon, de húsvéti ajándékképp elviszlek egy olyan helyre, ahol gyönyörködhettek könnyű táncukban, szárnyuknak színes pompájában.

Februárban a parajdi sóbányában bókásztunk, de májustól őszig van itt más látnivaló is: a mesés szép lepkeház. Romániában a legelső lepkeházat 2011-ben Székelyudvarhelyen nyitotta meg a Vulticus Földrajzi Társaság, együttműködve a Haáz Rezső Múzeummal. A Vulticus Társaság szervezésében Parajdon minden nyáron megnyílik a lepkeház. Bukarestbe, Hajdúszoboszlóra, Budapestre és Csehországba egy-egy időszakos kiállításra vitték, illetve viszik el a lepkéket.

A parajdi lepke-paradicsomban melegben, fényben, pillangóétekben dúskálva, boldogan élnek a csodaszép trópusi lepkék.

A lepkeház forró égövi hazájukhoz hasonló feltételeket biztosít tökéletesen, érzékeny lakóinak: 25-30 Celsius fokos meleget, 60%-os páratartalmat, citromot, narancsot és más lepke-csemegét, dús trópusi növényzetet, sőt baráti társaságot, hangoskodó zebzapintyeket is.

A lepkék báb formájában érkeznek Dél-Amerikából, Afrikából és Ázsiából. Egy külön erre a célra kialakított keltetőben bújnak ki a bábból a színpompás lepkék, amelyek sajnos csupán néhány hétig élnek, ezért folyamatosan pótolni kell őket. Az új bábok repülően érkeznek, nagyon kell vigyázni rájuk, hogy el ne pusztuljanak, és épp a kikelés előtt érkezzenek meg a lepkeházba. Ez mind-mind költséggel jár, ezért borsos egy kicsit a belépti díj.

A több mint háromszáz trópusi lepkefaj közül csak a kedvenceimet mutathatom be nektek.

Az azúrlepke (1) Közép- és Dél-Amerika sűrű esőerdeiben, főleg az

Amazonas-medencében él. A hím a fák koronái között repked, a nőstény inkább a földön tartózkodik. Hernyó korában levelekkel, pillangóként rothadó gyümölcsök levélével táplálkozik.

A Sara hosszúsárny nevű lepke (2) ugyancsak Dél-Amerika esőerdeiben honos. Akkora, mint a tenyered. Lepkeként 2-3 hónapot él, a nektár a kedvence.

A Malachit pillangók (3) kefelábú tarkalepkék. Ez Közép- és Dél-Amerika leggyakoribb lepkefaja.

A Tigris Ismenius pillangót (4) egy francia zoológus, Pierre André Latreille fedezte fel 1817-ben. Alig 1 mm-es, pici sárga tojásait a levelek fonákjára rakja le. Ezekből előbb lárva, majd hernyó lesz, mely jól teleeszi magát, és bebábozódik. A bábban történik meg a csoda: a hernyóból kecses pillangó lesz.

Mindezt megfigyelhetitek a parajdi lepkeházban. Látogassátok meg, és rajzoljátok le kedvenc lepkéteket. BREKKKK!

**Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA**

Deé-Lukács Janka,
Marosvásárhely

Földvári Anette,
Torda

Szakács János,
Székelyszenterzsébet

Ez a trópusi pillangók barátja,
a hangoskodó zebrapinty.
Küldj te is saját felvételt
vagy rajzot!

Rejtvénypályázat

Simon Emil Hónapok című versének márciusi szakaszából rejtetünk el egy sort az alábbi keresztrejtvényben. Postázd mielőbb a megfejtést, hátha szerencséd lesz a sorsoláson!

A Rejtvénykirály

Március melege patakokat ébreszt,
erdők vad homályát szoktatja a fényhez.

.....
melyen víg tavaszunk elindulhat tüstént.

Szilágyi Noémi,
Torda

VÍZSZINTES

1.A megfejtés első része

10. Becézett Lídia
11. A ház szeme
13. Tág, laza
14. Becézett Ibolya
15. Lékszék!
16. Becézett Etelka
18. E patak forrása!
19. Becézett Beáta
20. Nedv, folyadék
21. Majdnem grammnyi!
22. Igaz Réka névjegye
23. Varrod
25. Kellemetlen illat

FÜGGŐLEGES

2.L!

1 SZ	2	3	4	5	I	6	7	8	9	Á ↗
	10					11				
12 J		13			14				15	
16	17			18				19		
20			21			22				L
23		24				25			26	
↳ L					S					T

3. Háizsárnyas
4. Óra méri a múlását
5. Római 501
6. Kislányok játékszere
7. Mobil a közepén!
8. Végül kell!
9. Amerikai egyetem (YALE)
12. A megfejtés 2. része
14. A nap társa
17. Hideg évszaktól való
18. Sok fa együtt
19. Törösvár román neve (BRAN)
21. Pára
22. Hogyishívják
24. Tatár Anna névjegye
25. Sávskélek!
26. Kétjegyű mássalhangzó

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Nyertesek

A decemberi rejtvénypályázat megfejtése: *Karácsony a szeretet ünnepe.* Nyertesek: Rácz Mózses, Kolozsvár; Lőrincz Ákos, Kémer; Boros Gergő, Madéfalva; a sepsiszentgyörgyi Gödri Ferenc Iskola IV. C osztálya; a zimándújfalu IV. osztály.

Az Angyal Napsi pályázati rejtvényeinek megfejtése: 24. old.: jégkristály, hatszögű, csapadék. 34. old.: csipkebogyó (1), hárs (2), áfonya (6), bodza (8), galagonya (7), homoktövis (9). 41. old.: A fagylaltos. Nyertesek: Vargyas Balázs, Gyergyóalfalu; Bedő Boglárka, Sepsiszentgyörgy; Altfatter Adolf, Nagyvárad; Szilágyi Tímea, Torda; Szikszai Balázs, Kolozsvár; Szikszai Natália, Lövete; Vachter Márkó, Mezőfény; a túrterebsi IV. A osztály.

Találd ki!

1

A szatmárnémeti Református Gimnázium negyedikesei, **Mekker Melinda tanító néni** diákjai a novemberi Napsugárban megjelent *Sikó-Barabási Eszter* mese szereplőivel kapcsolatos rejtvényeket készítettek. A mi rejtvényünk a mese címét rejt.

1. Ilyen „hal” a kis béka 2. Ad ellentéte 3. Kiesik a kezéből 4. Nem ott 5. Lépeget 6. Könyv szerzője 7. Tavaszi csapadék 8. Vízi állat 9. Szántóeszköz

1		
2	L	
3		
4		G
5	Á	
6		B

2

László Tamara, Székelyszáldobos:

1. Hideg évszak 2. Női énekhang 3. Ereinkben kering 4. Nagyon öreg 5. A nyakat védi 6. Lóeledel

1		
2		
3		T
4		
5	J	
6		
7		
8		
9		

– Mi a Húsvét-szigetek fővárosa?
– Nyúl York.

...

Húsvéti locsolóvers:
Kék erdőben jártam, zöld ibolyát láttam. Holnap megyek a szemészetre.

...

– Mi az előnye a feledékenységnek?

– Hogy elrejtethed magadnak a kertben a húsvéti csokitöjásokat.

...

– Peti, hallom megint rossz fát tettél a tűzre.

– Ugyan, tanító néni, már néhány hete nem is fűtünk!

...

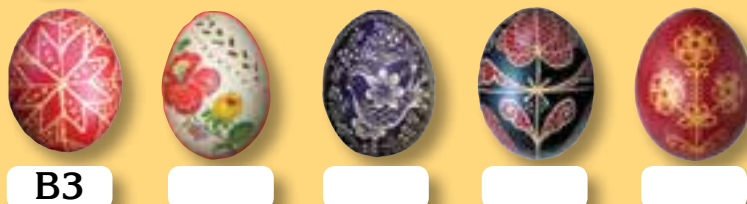

1 2 3 4

A				
B				
C				
D				

3

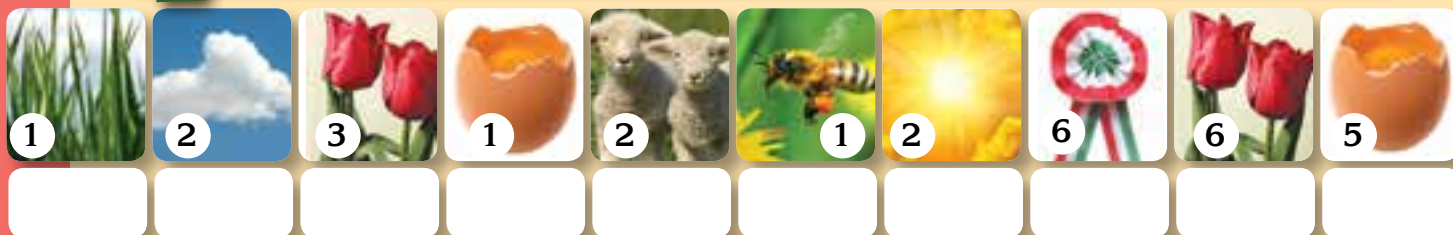
Tojástérkép. Rajzolj piros tojást a B4, zöldet a D1, kékét az A3-as kockába. Határozd meg az alábbi tojások „koordinátáit”.

Noskovic
Emili,
Szabadka,
Szerbia

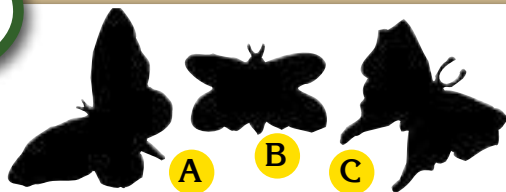
4

A képeken levő számok azt jelzik, hogy az illető szó hányadik betűjét kell az alattuk levő üres kockákba írnod. Olvasd össze őket!

5

A tavasz hírnökei a lepkék is. Melyik három árnyképét látod itt?

Szólj, szám!

1. A magyar a végtelen lehetőségek és a logikus összefüggések nyelve. Éreztek-e kapcsolatot a **mer** ige két jelentése között? Foglaljátok rövid mondatokba a képzett alakokat: **merészel**, **merít**, **merül**, **mereget**.

2. Kimeríthetetlen az igekötőinkkel alkotható új szavak száma. Érzékeltessétek példamondatokkal a jelentésárnyalatokat: **lemerül**, **felmerül**, **kimerül**, **megmerül**, **kimerít**, **megmerít**.

3. A 2015-ös KAV Kovászna megyei szakaszának egyik feladata. Keressétek meg a tréfás betűrímekbe rejtett öt közmondást. Ezek első betűjéből kiolvashatjátok, hogyan szólították nevelőszülei a gyerek József Attilát.

Valuta vall, véreb vakkant.
 Hajlatába hátrál hősiessége.
 Számtalan szövegelés, szűkölködés.
 Sokat sütnivalóval, semmint spenóttal.
 Naplopó ne nagyon nassoljon.

Decemberi megfejtések: 1. Természetes fényforrások: nap, hold (fényét a naptól kapja), csillag, meteor, sarki fény, villám, vulkán, tűz, parázs, szentjánosbogár, neonhal. Mesterséges fényforrások: fáklya, gyertya, mécses, olaj-, petróleum-, gáz-, karbidlámpa, gyufa, elektromos izzólámpa, fénycső, lézer, led. 2. Pislákol, hunyorog, senyved, parázslík, izzik, gyullad, lobban, lobot vet, lángol, langall, perzsel, lobog, lángokban áll, elemésztí a tűz. 3. Amint öntik a harangot, úgy szól: amilyen az előkészület, olyan az eredmény. Kicsi lángnak nem nagy a világa: erőtlen szándéknak, szónak, tettnek nincs hatása, híre. **Nyertesek:** Gyerkó Magor, Segesvár; a marosvásárhelyi Európa Iskola III. D osztálya; **székelyvéckei** olvasóink.

Szó-móka

Tréfás nyelvtörők:

Vonaton egy örült,
 melléje egy ór ült.
 Örült az örült,
 hogy mellette egy ór ült.

Rájár a rúd a rűt rája arájára.

Kar a karé, láb a lábé, láb
 a karé, karalábé.

Ádám bátyám pávát látván,
 száját tátván, pávává vált.

MASZAT MŰVÉSZ AGYAGOZIK

Mit tud a kezem?
Simogat kedvesen,
Ütöget mérgesen,
Csiklandoz viccesen,
Csipked hegyesen,
Formáz ügyesen.
(Gyermekmondóka)

Tudom, hogy sokan szerettek homokozni, gyurmázni, agyagozni. Maszatoművészként most igazi szobrászkodásra hívlak titeket, mert művészettörténeti kalandozásunkat az ókori Görögországban folytatjuk.

A régi görög kultúra számos tudóst, író, festőt, szobrászt és filozófust adott a világnak. Művészetének fénykora Kr. i. e. az ötödik századra esik, ekkor készültek a görög szobrászat fölülmúlhatatlan remekművei is. Általában atlétákat, sportolókat, az olimpiai játékok szereplőit, a tökéletes emberi test szépségét ábrázolták. A szobrok anyaga eleinte égetett agyag, fa, kő, majd márvány és bronz volt. Az épületeket is előszeretettel díszítették domborművekkel és szobrokkal.

A szobrászok és építészek mellett a leghíresebb görög mesteremberek a fazekasok voltak. Ismerték a lábbal hajtható korongot, amelynek segítségével az agyagból szebbnél szebb edényformákat alakítottak ki. A formázás után kiszáritották, fényezték, festették és kiégették az edényeket.

A ránk maradt festett vázák és tálak a kerámiafestészet magas színvonaláról árulkodnak. Ezekben az edényekben olajat, bort és élelmiszereket tároltak. A fekete-vörös vázarajzok lakomákat, sportversenyeket, hőstetteket, mitológiai alakokat ábrázoltak. Jellegzetes görög minta a geometrikus meandervonal, amely a Meander folyó kanyarulatait jelképezi.

Az ókori görög művészet két műremeke: festett agyagedény és a Diskoszvető című szobor. Díszítésre gyakran használták a meandervonalat.

Havonta
3 díjat!

Rajzoljatok le egy jellegzetes ókori görög műalkotást vagy formázzatok agyagból, gyurmából szobrocskákat, edényeket. Ez utóbbiaknak csak a fényképét küldjétek el.

Decemberi, hópolyhes rajzukért cserébe könyvjutalmat kapnak: **Madarász Barbara**, Gyergyószentmiklós (1); a **zabolai IV. B osztály (Izsán Bernadett** rajza – 2); **Ivácson Zsolt**, Marosvásárhely (3).

1

2

3

Levelező

Remélem, nem fagy le a nyuszi füle ezen a korai Húsvéton. Más baj nem lehet, mert a tavaszt és a Megváltó feltámadását ünneplő örömünket semmi nem ronthatja el. Hiszen épp ez a Húsvét üzenete: az élet, a szeretet legyőzhetetlen!

Opra Orsolya,
Kézdiszentkereszt

Te is győzd le lustaságodat, és írd nekünk. Sorolom is, hogy kikről vehetsz példát: **Pál Csongor**, Oroszhegy; **Kovács Enikő**, Sáromberke; **Gligor Magdolna**, Marosvásárhely; **Keresztes Márk**, Gelence; **Török Anna**, Székelyudvarhely; **Vereş Minola Alesia**, Dés; **Kánya Gergő**, Csíkszentgyörgy; **Szfárlí Zsanett Bernadett** és **Johanna Beatrix**, Gyulakuta; **Szabó Viola**, Zilah; **Gyerkes Fruzsina**, Nagykároly; **Kolumbán Szabina**, Bardóc; **Vass Brigitta**, **Veress Lilla**, **Kötő Eszter**, Kolozsvár; **Vargyas Balázs**, Gyergyóalfalu; **Pál Csongor**, Oroszhegy; **Bálint Vencel**, Erdőcsinád; **Iszlai Sára Erzsébet**, Héjjasfalva; **Bunyi Evelin**, Nagybánya; a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum IV., az Al. I. Cuza Iskola IV. E, a L. Rebreanu Iskola IV. G, a R. Guga Iskola IV. C, a S. Duicu Iskola III. C; a szászrégeni A. Maior Iskola III. B, IV. B; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola II. B; a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola IV. B osztálya; a nagyajtai II.; a csíkszentgyörgyi III. A; a nyárádszeredai IV. B és C; a maroskeresztúri III. B; az aranyosgyéresi III-IV.; a zabolai III. B, IV. B; az ivói II-III.; a balavásári II.;

a nyárádszeredai IV. C osztály; lujzikalagori, frumószai, zimándi, magyarlapádi, dési, székelyvécei, málnásfürdői, székelyszenterzsébeti, seprődi, árpádi, szilágycehi olvasóink.

• A Maros megyei nyelvőr vitézeknek három próbát is ki kell állniuk, hogy bejussanak a **KAV anyanyelvi verseny országos döntőjébe**. A Küküllő menti körzeti szakaszt a **küküllőszéplaki iskola** szervezte. Nyolc csapat küzdött derekasán, játszott jókedvvel tanítóik és **Imre Tünde főszervező** nagy örömére.

• **Máté Erna**, balavásári tanító néni büszkén küldte el kisdíkjainak kézimunkáit, és újságolta eredményeiket. **Trif Adrián Antónia** például dicséretben részesült a Maros Megyei Rendőrség által meghirdetett rajzversenyen, amely a biciklizés fontosságára hívta fel a figyelmet.

● A békesség legyen tevékeny, a boldogság másokra is kisugárzó – kívánta a Napsugár nagy-nagy családjának **Bunău Irén árpádi tanító néni**, aki havonta elküldi nekünk diákjainak legszebb munkáit, megfajtaéseit.

● A maroknyi de igen lelkes zimándúfalui Napsugár-közösséget **Valter Zsuzsa** és **Horga Mónika tanító néni** hozta el szerkesztőségünkbe egy szép kirándulás keretében. Nem ma volt, de a gyerekek még mindig örömmel emlegetik.

A Napsugárral találkozni mindig ünnep: az igazi szeretet ünnepe. Gondoskods az arról, hogy ünnepnapokká váljanak a hétköznapijaink, és megtanítasz a méltó ünneplésre is. Köszönjük a hozzánk intézett minden kedves szót, az ajándékokat, osztályunk fényképének, rajzainak közlését, a nyereményeket. **Varga Éva tanító néni** és a **gyulakuti negyedikesek**

Küldöm osztályom megfajtaéseit. Kívánom, hogy szeretet, egészség, jószág, megelégedettség ragyogja be életetek minden napját, hogy boldogok lehessetek, és másokat is boldogíthassatok!

Tillinger Melitta, csomaközi tanítónő

● A nyárádszeredai IV. C osztály megfajtaéseit, írásait, rajzait és kézimunkáit **Marton Irénke tanítónő** szokta elküldeni címünkre. A „csomagból” soha nem hiányzik a biztató, elismerő üzenet.

● **Györgyi Dalma tanító néni** makfalvi osztálya is télen-nyáron jelen van lapjainkban, hiszen bekapcsolódik játékainkba, és hírt ad nekünk minden ünnepéről, sőt az érdekebb hétköznapiokról is.

Sok-sok gazdag ötletet kívánunk továbbra is. Diákjaim izgalommal várják az új lapszámokat, innen írják házi olvasmányikat is. **Sziksai Berta tanító néni** Lövétéről

HOGY NE HERVADOZZÁL

Szagos Húsvét reggelén az otthonotok ünnepváróbb, a „liliomszálak” és „kertészlegények” vidámabbak lesznek, ha elkészítetek néhányat a szerkesztőségünknek elküldött kézimunka-ötletek közül.

Horga Mónika tanító néni zimándújfalui kisdiákjai híg ragasztóba mártott ecsettel simították rá a tojásra a szalvétát. A fészek kartontányér, a nyuszifül filcből és kartonból egyaránt tapsi.

Jakus Henrietta és **Janka** a magyarországi **Méntelek**ről küldte ajándékba a varrottas húsvéti tojásokat. Milyen szépek, és soha nem törnek el!

Ezt a hímestojást a **válaszúti Kallós Zoltán Kollégium** kisdiákjai küldték.

Kint a minta, bent a jókívánság.
Antal Kinga tanító néni osztályának tojásüdvözlete a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolából**

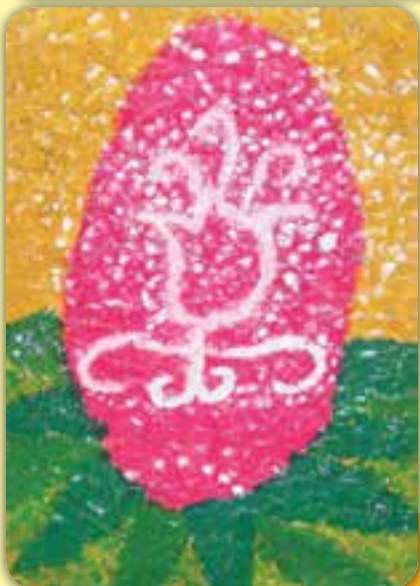
Hiába keresed, úgysem találsz két egyforma nyuszi-mosolyt **Bunău Irén** tanító néni árpádi összevont osztályának tojáshozó nyúlcsapatában.

Milyen népes **Bálint Piroska**, oroszhegyi tanító néni kisdiákjainak „tyúkudvara”! A tyúk „fehér-népek” hófehér műanyagkanálból, a kackiás kakas egy méretes fakanálból született.

Ez a seregnyi, tollát borzoló tyúkanyó **Makfalván, Györgyi Dalma** tanító néni osztályában köszöntötte a Húsvétot.

Kánya Gergő, csíkszentgyörgyi olvasónk csiki-csuki üdvözlője

A tojás törékeny portéka, de **Finna Enikő** tanító néni **tordai** osztályában az összetört tojáshéj sem veszett kárba: papírra ragasztva alapja lett a festett, lakkozott mozaikképnek.

Csedő Magdolna tanító néni **csíkszentgyörgyi** osztályában mindenki festett egy tojást a közös kosárba.

Puskás Etelka és **Liszicsán Enikő** szamosújvári kisdiákjainak nyúlanyója

Irka-firka

Kántor Éva, Szamosújvár

Kiss Benjámin, Sárvásár

Nagy Cynthia, Marosvásárhely

Gyere, tavasz, gyere már,
A sok gyerek téged vár.
Ahhoz, hogy elővegyék a biciklit,
Te kellesz, tavasz.
Nyíljatok ki, virágok!
Hóvirág, gyöngyvirág,
Nyílj ki már!
Gyere, tavasz, gyere már,
Hívogat a napsugár!

Madarász Barbara,
Gyergyószentmiklós

Nyuszi apó, nyuszi anyó
gondolkodva ülnek,
hogyan tudnának örömet szerezni
a locsolkodó gyermekeknek.

Vincze Szende,
Szilágypanit

Tavaszodik, ébred a természet,
A tölgyfa sem alszik tovább.
Gyorsan rügyet bont,
A levelek is kizöldülnek,
Nagy koronát növeszt a tölgyfa,
A levelei megtisztítják
A szennyezett levegőt.

Opra Orsolya,
Kézdiszentkereszt

Három csibém van.
Hamunak mindene fekete,
Lába, csőre, főkötője,
De van egy fehér nyakkendője.
Momónak a tolla színes,
Kicsi csibe, nem szeszélyes,
De járása igen kényes.
Van még nekem kicsi csibém,
Csokinak hívják, és merész.
Van nekem egy kicsi pónim,
Talán meglovagoltatom csibéim.
Vágtatnak a hús tavaszi szélben,
Mint az őszi levelek
A büszke reményben.

Mátéffy Ottilia,
Kovászna

Szilágyi Kamilla
Evelyn,
Marosvásárhely

Zöldül a fű,
Jönnek a gólyák,
Úgye, milyen
Szép ez a világ?
Kékül az ég,
Szivárvány, nézd!
S fecskék repülnek
Szerteszét.
Hóvirág, csillagvirág,
Kakasmandikó.
Kis nyuszigyerekek futnak,
Hej, de jó!

Zöld Vera,
Marosvásárhely

A tavasz fénye csalogat,
A tavasz illata csábítgat.
Csalogat a csúszda,
Lecsúszhatnál rajta.
Hívogat a hinta,
Játszhatnál rajta.
A tavasz számomra
vidámság,
A gyerekek hangjától
színes már.
A tavasz csupa kacagás,
A gyerekek vidáman
játszanak már.

Győry Johanna,
Szatmárnémeti

Iloc Judit tanító néni
osztálya küldte
a nagybányai N. Iorga
Iskolából:

Rügyeznek a fák,
Kinyílik a sok virág,
A madarak visszatérnek,
A barlangból a medvék
kijönnek,
Enyhén fúj már a szél,
Hamar elment a tél!

Acsay Rudolf

Fecske, gólya visszajött,
Virító kék égen száll,
Sűrű, sötét felhő mögött
Millió esőcsepp táncot jár.

Traxler Renáta

Meleg van kint,
Tavasztündér magot hint.
Langyos a szél, elment a tél.
Zöldülnek a levelek,
Tavasszal, ó, de szépek!

Sesták Dávid Krisztián

Itt a tavasz, rügy fakad,
Nap süt ki, hóvirág nyílik ki.
Napfény szépen tündököl,
Mindenki szíve
Repes az örömtől.

Várvédő Bence

Kisütött a napocska,
Elolvadt a havacska.
A fecskék repdesnek,
A gólyák békát keresnek.
Dalolnak a madarak,
Zümmögnek a darazsak.
Újraéled minden kint,
Tavasz van már megint!

Lapsánszki Vivien

**Somodi Boglárka,
Makfalva**

Várva várjuk a tavaszt,
a kirügyező fákat,
víg énekkel visszarepülő
madárkákat.

Hallgatni a réten a nagy
zenebonát és a játék hangját,
futni és hallgatni
a pacsirta énekét.

**Zsók Ákos,
Csíkdánfalva**

Tavaszt hirdető hóvirág,
Jössz már? Jössz már?
Merre jársz?

Gyere már, gyere már,
Mindenki rád vár!

**Csifó Adél,
Marosvásárhely**

Jön a tavasz,
Megy a tél.
Ejnye, milyen szép!
Fák rügyeznek,
Madarak csicseregnek,
Kiscsibék kikelnek,
Gyerekek örvendeznek!

**Potcoavă Zsuzsanna,
Marosvásárhely**

Kertemben nőtt hóvirág,
Ismeri tán az egész világ.
Fagyos még a hónap,
De ő kibújt tegnap!
Mindenki örül, ha látja,
Az, aki a tavaszt várja.

**Vereş Minola Alesia,
Dés**

Ferencz Edina, Csikmenaság

**Kocsánga Liliána,
Lujzikalagor**

Tamás Norbert, Szamosújvár

Címlap:

MOLDOVÁN MÁRIA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuşi nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.

A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓCSA ÜZENETEI

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Opra Kinga tanítónő marosszentgyörgyi negyedikesei el-
olvasták Antoine de Saint-Exupéry A kis herceg című re-
gényét, csodaszép rajzokat készítettek róla,
majd közösen megnézték a történet 3D-s filmváltozatát.
Sosem feledik el, hogy „jól csak a szívvel lát
az ember. Ami lényeges, a szemnek
(még 3D-s szemüveggel is) láthatatlan”...

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Ivácson Zsolt a marosvásárhelyi S. Duicu
Iskola III. C osztályának büszkesége. Az
ASA-focicsapat tagjaként II. lett a városi
bajnokságon. Zsolt nemcsak a sportban
jeleskedik, hanem a tanulásban is -
dicsérte Szővérfi Emese tanító néni.

**Kézimunkázz,
és küldj képet
róla!**

Szigeti Éva tanító néni zabolai kisdíák-
jainak tojásfája kettéhajtott, bevagdost,
majd feltekert kartoncsíkból terebélyese-
dett ilyen düssá. Te milyen színű tojásokat
ragasztanál ágaira?

Húsvét a négyfalusi G. Moroianu
Líceumban. Készítsétek el ti is
Székely Edit és Csáka Mária tanító néni
osztályának tojáskoszorúját.

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPITVÁNY

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszatok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 4 lej, 400 Ft

